

GINTER DZIERŻON

ZRZECZENIE SIĘ PRZYWILEJU (KAN. 80 § 1-3 KPK)

W kan. 80 § 1-3 KPK prawodawca stworzył możliwość zrzeczenia się przywileju. Podejmując analizę tej kwestii, na początku należy stwierdzić, iż w systemie kanonicznym podjęcie decyzji co do rezygnacji z czegoś ma charakter ograniczony. Osoba bowiem nie w każdym przypadku może zrealizować swój zamiar. Dla przykładu, nie może ona m.in. zrzec się prawa obiektywnego ujętego w normach. Natura bowiem tego typu regulacji jest niezależna od woli jej adresatów¹. Jeżeli więc zostały one wydane przez kompetentny autorytet, to żyją one „własnym życiem”.

Takie reguły nie znajdują aplikacji w odniesieniu do przywilejów. Substancjalnie tego typu akty są niczym innym, jak prawem prywatnym. W tym wypadku chodzi przecież o łaskę udzieloną dla pożytku pewnych osób fizycznych lub prawnych (kan. 76 § 1 KPK). Stąd też ustawodawca, pod pewnymi warunkami, dopuszcza możliwość rezygnacji przez osoby z przywilejów im udzielonych. Źródłem takiego rozwiązania należy upatrywać w regule prawnej, zgodnie z którą „Każdy może zrezygnować z przysługujących mu przywilejów”². A zatem osoba uprzywilejowana może zrzec się łaski udzielonej dla

---

Ks. prof. dr hab. GINTER DZIERŻON, Katedra Norm Ogólnych Prawa Kanonicznego, Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW; adres do korespondencji: ul. Dewajtis 5, 01-815 Warszawa.

¹ Por. W. A y m a n s, K. M ö r s d o r f, *Kanonisches Recht*, t. 1, Paderborn–München–Wien–Zürich: Ferdinand Schöningh Verlag 1991, s. 266.

² Por. K. B u r c z a k, A. D ę b i ń s k i, M. J o ń c a, *Łacińskie sentencje i powiedzenia prawnicze*, Warszawa: C. H. Beck 2007, s. 31: „Cuique licet his quae pro se introducta sunt renuntiare”.

jej pożytku³. Podjęcie takiej decyzji wskazuje na to, że chce ona podlegać tym dyspozycjom normatywnym, które kompetentny autorytet zmodyfikował poprzez nadanie jej przywileju⁴.

We wspomnianym 80 KPK zostało ujęte pryncypium generalne (§ 1) oraz kilka dyspozycji szczegółowych wiążących się z zrzeczeniem się przywileju zarówno przez osoby fizyczne, jak i osoby prawne (§ 2-3).

2. PRYNCYPIUM GENERALNE (KAN. 80 § 1 KPK)

Jak już wspomniano, w kan. 80 § 1 KPK zostało zawarte założenia generalne co do zrzeczenia się przywileju. Otóż w kanonie tym prawodawca postanowił: „Żaden przywilej nie ustaje przez zrzeczenie się, chyba że zostało ono przyjęte przez kompetentną władzę”.

Rozważając tę problematykę komentatorzy zwracają uwagę, iż w pierwszym rzędzie zamiar podmiotu powinien spełniać warunki aktu ludzkiego⁵. Osoba więc powinna dysponować zdolnością proporcjonalną do waloru podejmowanego aktu. Rozwijając tę myśl wskazują oni, że tego typu decyzja nie uzyskalaby skuteczności prawnej, jeśli podejmowany akt nie byłby wolny. Mając na uwadze założenia generalnej teorii aktu prawnego dodają oni, że zrzeczenie to musi być weryfikowalne w sferze zewnętrznej⁶.

Z aspektu prawa administracyjnego akt ten wiąże się z wniesieniem prośby. Stąd też, według kanonistów, powinien być on powzięty na piśmie bądź też dokonany w obecności dwóch świadków⁷.

W wykładni kan. 80 § 1 KPK nie można pominąć jeszcze jednego ważkiego wymogu, jakim jest przyjęcie decyzji o zrzeczeniu przez kompetentny autorytet. Zdaniem autorów, akceptacja ta jest warunkiem wymaganym do

---

³ Por. J. G a r c í a M a r t í n, *Le norme generali del Codex Iuris Canonici*, Roma: EDIURCLA 1999, s. 292.

⁴ Por. P. L o m b a r d í a, *Commento al can. 76*, [w:] *Codice di Diritto Canonico e le leggi complementari*, red. J. A r r i e t a, Roma: Colletti a San Paolo Editore 2007, s. 114.

⁵ G a r c í a M a r t í n, *Le norme generali*, s. 291-292.

⁶ G a r c í a M a r t í n, *Le norme generali*, s. 291-292; J. K r u k o w s k i, *Komentarz do kan. 80 KPK*, [w:] J. K r u k o w s k i, R. S o b a n s k i, *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego*, t. 1, Poznań: Pallottinum 2003, s. 144.

⁷ Por. H. S o c h a, *Allgemeine Normen*, [w:] *Münsterischer Kommentar zum Codex Iuris Canonici*, t. 1, red. K. Lüdiche, Essen: Ludgerus Verlag 1985, ad 80, n. 3.

ważności aktu⁸. W myśl doktryny prawodawca, stanowiąc tego typu warunek, kategorycznie zrezygnował z możliwości rezygnacji milczącej⁹. Na marginesie należy dodać, iż taka ewentualność istniała w Kodeksie z 1917 r. (kan. 76 KPK 17)¹⁰.

Zastanawiając się nad racjami prawnymi takiego rozwiązania kanoniści przekonują, że wynika ono z faktu, iż przywilej bierze swój początek w decyzji kompetentnej władzy, a także dzięki tej decyzji on trwa. Stąd też, z natury rzeczy, ta władza władna jest przyjąć rezygnację¹¹. Z punktu widzenia prawa administracyjnego przyjęcie zrzeczenia powinno dokonać się dekretem poszczególnym (kan. 48 KPK)¹².

Kończąc ten *passus* należy stwierdzić, iż w systemie kanonicznym osoba sama w sobie nie może zrzec się przywileju. Do ważności zamiar ten musi zostać zaakceptowany przez kompetentny autorytet.

Należy jednocześnie podkreślić, że pryncypium ujęte w kan. 80 § 1 KPK znajduje aplikację w odniesieniu do ustaleń skodyfikowanych w kolejnych dwóch paragrafach tej normy, dotyczących możliwości zrzeczenia się przywileju przez osoby fizyczne oraz osoby prawne¹³.

3. ZRZECZENIE SIĘ PRZYWILEJU PRZEZ OSOBĘ FIZYCZNĄ (KAN. 80 § 2 KPK)

W brzmieniu kan. 80 § 2 KPK została ujęta dyspozycja odnosząca się do możliwości zrzeczenia się przywileju przez osobę fizyczną. Ustawodawca w regulacji tej stwierdził: „Każda jednak osoba fizyczna może zrzec się przywileju udzielonego wyłącznie na jej korzyść”.

---

⁸ G a r c í a M a r t í n, *Le norme generali*, s. 292; F. U r r u t i a, *De normis generalibus. Adnotationes in Codicem: Liber I*, Pontificia Universitas Gregoriana, Romae 1983, s. 49; T. J i m è n e z U r r e s t i, *Comentario al can. 80*, [w:] *Código de Derecho Canónico. Edición bilingüe comentada*, red. L. De Echeveria, Madrid: La Editorial Católica 1985, s. 67.

⁹ Por. Pontificia Commissio Codici Iuris Canonici Recognoscendo, *Acta Commissionis*, „Communicationes” 19 (1987), s. 44-45; G a r c í a M a r t í n, *Le norme generali*, s. 292.

¹⁰ S o c h a, *Allgemeine Normen*, ad 80, n. 3.

¹¹ G a r c í a M a r t í n, *Le norme generali*, s. 292.

¹² S o c h a, *Allgemeine Normen*, ad 80, n. 3.

¹³ U r r u t i a, *De normis generalibus*, s. 49.

Rozpoczynając interpretację tego kanonu na należy spostrzec, iż w jego treści zaszły pewne zmiany. Mianowicie, pojęcie „osoba prywatna”, funkcjonujące w kan. 72 § 2 KPK 17, zastąpiono terminem „osoba fizyczna”. H. Socha, zastanawiając się nad *ratio legis* nowego ujęcia, przytoczył dwa argumenty: 1) osoba uprzywilejowana może mieć także publiczny charakter; 2) osoby prawne z kolei, o których traktuje kan. 80 § 3 KPK, mogą być zarówno publiczne, jak i prywatne¹⁴.

W wykładni kan. 80 § 3 KPK kluczową rolę odgrywa termin „wyłącznie” (*dumtaxat*). Zdaniem kanonistów, wprowadzenie przez prawodawcę tego pojęcia oznacza, że osoba fizyczna może zrezygnować z przywilejów, których ona jedynie jest adresatem. Tak więc nie może ona nie korzystać z łask, które zostały wprawdzie jej udzielone, ale miały też służyć innym. Dla przykładu, kapłan, który uzyskał prawo do trynacji, to znaczy, uprawnienie do odprawienia trzech Mszy św. w jednym dniu, powinien z niego korzystać, aby wierni mogli zadośćuczynić obowiązkowi świątecznemu¹⁵.

W tym kontekście komentatorzy rozważają jeszcze jedną ewentualność. Mianowicie, zwracają oni uwagę, że osoba fizyczna nie mogłaby również podjąć decyzji o zrzeczeniu w sytuacji, gdyby przywilejem zostało obdarowanych więcej osób fizycznych. W ich przekonaniu, byłoby to niemożliwe, gdyż w tym wypadku pojedyncza osoba nie byłaby niezależnym adresatem udzielonej łaski. W swym dyskursie wskazują oni, iż nie można też wykluczyć, że w poszczególnych wypadkach takie zrzeczenie mogłoby przynieść szkodę innym¹⁶. Należy też dodać, iż taki sposób wykładni znajduje umocowanie w regule prawnej, ujętej w *Liber Sextus*. papieża Bonifacego VIII, w myśl której „Przy współwłasności lepsza jest pozycja zabraniającego”¹⁷.

Oprócz tego, osoba fizyczna nie może zrzec się łask, które byłyby udzielone jakiemuś miejscu bądź też jakiejś wspólnocie¹⁸.

---

¹⁴ S o c h a, *Allgemeine Normen*, ad 80, n. 6.

¹⁵ Por. T. P a w l u k, *Prawo kanoniczne według Kodeksu Jana Pawła II*, t. 1, Olsztyn: Warmińskie Wydawnictwo Diecezjalne 1985, s. 261.

¹⁶ S o c h a, *Allgemeine Normen*, ad 80, n. 6; J i m è n e z U r r e s t i, *Comentario al can. 80*, s. 67.

¹⁷ Por. *Regula iuris*, in VI, n. 56: „In re communi potior est conditio prohibentis”.

¹⁸ G a r c í a M a r t í n, *Le norme generali*, s. 293; K r u k o w s k i, *Komentarz do kan. 80 KPK*, s. 144.

4. ZRZECZENIE SIĘ PRZYWILEJU PRZEZ OSOBĘ PRAWNĄ (KAN. 80 § 3 KPK)

W kan. 80 § 3 KPK zostały ujęte pewne wytyczne co do możliwości zrzeczenia się przywilejów przez osoby prawne. Otóż w kanonie tym czytamy: „Przywileju udzielonego jakiejś osobie prawnej albo z racji godności miejsca lub rzeczy, nie mogą zrzec się pojedyncze osoby. Również samej osobie prawnej nie wolno się zrzec udzielonego jej przywileju, jeżeli zrzeczenie przynosi szkodę Kościołowi lub innym”.

Z treści przytoczonej normy wynika, iż w jej dyspozycji zostały ujęte dwie reguły, to znaczy zasada generalna, zawarta w drugim zdaniu, a także zasada szczegółowa, zredagowana w pierwszym zdaniu tej regulacji.

4.1. ZASADA GENERALNA

W drugim zdaniu kan. 80 § 3 KPK ustawodawca postanowił: „Również samej osobie prawnej nie wolno się zrzec udzielonego jej przywileju, jeżeli zrzeczenie przynosi szkodę Kościołowi lub innym”.

Podjęając analizę tej reguły, na wstępie należy zauważyć, iż funkcjonuje ona w ścisłej współzależności z zasadą dobra wspólnego oraz z dobrem innych osób.

Komentatorzy interpretujący kan. 80 § 3 KPK podkreślają, iż ustawodawca w jego zapisie, odnosząc się do kategorii osoby prawnej, posłużył się terminem ogólnym, nie łącząc z nim żadnego dookreślenia. Innymi słowy, nie wskazał on, o jaką osobę prawną w tym przypadku chodzi. Stąd też, zdaniem kanonistów, w tym wypadku chodzi zarówno osobę publiczną, jak i o osobę prywatną (kan. 116 KPK).

Pierwsze zastrzeżenie ujęte w kan. 80 § 3 KPK dotyczy zasady, w myśl której osoba prawna nie może zrezygnować z udzielonej jej łaski, jeśli decyzja ta przyniosłaby szkodę Kościołowi¹⁹. Komentując to ustalenie autorzy wskazują, że tego typu zapis wynika z założenia, zgodnie z którym przywilej z reguły jest dany osobie dla dobra wspólnego danej społeczności²⁰. Ponadto, pozostaje ono w ścisłym związku z naczelną zasadą porządku kanonicznego, w myśl której nadrzędnym prawem jest zbawienie człowieka. Zda-

¹⁹ García Martín, *Le norme*, s. 293.

²⁰ Por. V. De Paolis, A. D'Auria, *Le norme generali di Diritto Canonico. Commento al Codice di Diritto Canonico*, Roma: Urbaniana University Press 2008, s. 238.

niem P. Lombardí, obecność tego pryncypium zapewnia harmonię pomiędzy dobrem wspólnym Kościoła, a potrzebą dostosowania poszczególnego przypadku do zbawienia jednostki²¹. Z drugiej zaś strony należy zwrócić uwagę, iż funkcjonowanie osób prawnych w systemie pozostaje zawsze w pewnej relacji do dobra wspólnego Kościoła. Prawda ta została w sposób szczególny wyrażona w kan. 116 § 1 KPK dotyczącym zasad działania publicznych osób prawnych. Otóż według tej normy, celem tych osób jest wykonywanie zadań w imieniu Kościoła dla dobra publicznego tejże wspólnoty.

Jak już wiadomo, drugi warunek skodyfikowany w kan. 80 § 3 KPK dotyczy szkody innych osób. Zatem rezygnacja z przywileju przez osobę prawną nie może godzić w innych. Rozważając ten wątek kanoniści przekonują, że zastrzeżenie to należy odnieść nie tylko do katolików, lecz także do akatolików i nieochrzczonych²².

Dysponując takimi ustaleniami, należałoby jeszcze zapytać: kto w tym wypadku mógłby podjąć decyzję o rezygnacji z przywilejów udzielonych osobom prawnym? Odpowiadając na tę wątpliwość, wstępnie należałoby stwierdzić, iż nie mogliby tego uczynić dowolni członkowie tychże osób. Zdaniem J. Horta Espinoza, podjęcie decyzji przez te osoby z dużym prawdopodobieństwem mogłoby przynieść szkodę innym osobom lub też dobru Kościoła²³. Pogłębiając tę myśl, warto nawiązać do wytycznych zawartych w kan. 118 KPK. Otóż zgodnie z zawartymi w niej zapisami, publiczną osobę prawną reprezentują ci, którzy otrzymali takie upoważnienie na mocy prawa powszechnego, prawa partykularnego bądź też własnych statutów; prywatną osobę prawną natomiast reprezentują ci, którzy otrzymali takie umocowanie w statutach²⁴. Zatem wskazani w tym kanonie przedstawiciele mogą w imieniu osoby prawnej zrzec się przywileju. Rozwijając ten wątek autorzy utrzymują, że taka decyzja powinna zostać podjęta bądź to według wytycznych zawartych w statutach, bądź też zgodnie z dyspozycjami ujętymi w kan. 119, n. 2 KPK²⁵.

---

²¹ Por. P. L o m b a r d í a, *Commento al can. 80*, s. 114: „Il suo fondamento più solido è costituito dal principio della *salus animarum suprema lex*, che coglie armonia radicale tra il bene commune di tutta la Chiesa e la necessità adoperarsi per la salvezza di ogni singolo fedele”.

²² S o c h a, *Allgemeine Normen*, ad 80, n. 8.

²³ Por. J. H o r t a E s p i n o z a, *Una legge fatta a misura dell'uomo. Introduzione ai libri I e II del Codice di Diritto Canonico*, Roma: Edizioni Antonianum 2007, s. 56.

²⁴ G a r c í a M a r t í n, *Le norme generali*, s. 293.

²⁵ Tamże.

4.2. ZASADA POMOCNICZA

Jak już zasygnalizowano, w kan. 80 § 3 KPK została zawarta jeszcze zasada pomocnicza. Mianowicie, przywileju udzielonego osobie prawnej z racji godności miejsca lub rzeczy nie mogą zrzec się pojedyncze osoby. To ustalenie wynika z faktu, iż w przypadku przywilejów miejscowych i rzeczowych łaska jest udzielana wielu osobom.

Autorzy interpretujący tę dyspozycję trafnie zauważają, iż prawodawca w kan. 80 § 3 KPK nie zawarł wszystkich ustaleń związanych z zrzeczeniem się przywilejów miejscowych i rzeczowych. Należy jednak zauważyć, iż ten wątek jest niezwykle istotny w zrozumieniu mechanizmów funkcjonowania tej instytucji. Stąd też jest zrozumiałe, że komentatorzy w kontekście wykładni kan. 80 § 3 KPK poruszają ten problem. Zastanawiając się nad kwestią zrzeczenia się przywilejów miejscowych, rozróżniają oni pomiędzy dwiema hipotezami, mianowicie: 1) przypadkiem, w którym krąg adresatów nie jest precyzyjnie określony. Otóż taka sytuacja mogłaby mieć miejsce, gdyby jakiemś sanktuarium zostały przyznane pewne przywileje. W tym wypadku tytulariuszami udzielonych łask będą pielgrzymi; 2) przypadkiem, w którym krąg adresatów związany jest z pewną określoną grupą osób²⁶. Dla przykładu, pewien przywilej mógłby zostać udzielony kościołowi oo. Franciszkanów w Opolu.

Odnosząc się do pierwszej hipotezy T. Jiménez Urresti stwierdził, iż w tym wypadku zrzeczenie się przywileju praktycznie jest niemożliwe²⁷. W. Aymans oraz K. Mörsdorf w swym *Komentarzu*, uzasadniając tę tezę, podkreślili, iż jest to niemożliwe, ponieważ w tym przypadku przywilej jest związany z przebywającymi w tym miejscu osobami²⁸. W takiej sytuacji trudno byłoby więc uzyskać konsens wszystkich jego adresatów. Zdaniem kanonistów, w ocenie tego stanu należy wziąć pod uwagę nie tylko pielgrzymów, którzy aktualnie przebywają w sanktuarium, lecz również potencjalnych przyszłych pątników²⁹.

²⁶ S o c h a, *Allgemeine Normen*, ad 80, n. 10.

²⁷ J i m è n e z U r r e s t i, *Comentario al can. 80*, s. 68.

²⁸ A y m a n s, M ö r s d o r f, *Kanonisches Recht*, s. 267: „Bei einer Körperschaft, sei es dieser als solcher oder zugleich auch zugunsten ihrer Mitglieder als Einzelpersonen verliehen Privileg können nicht die einzelnen Personen verzichten. [...] Auf ein Ort Privileg, das allen einzelnen mm Ort weilenden Personen gegeben ist, kann niemand verzichten [...]”.

²⁹ J i m è n e z U r r e s t i, *Comentario al can. 80*, s. 68.

Ustosunkowując się z kolei do drugiej hipotezy, a więc do przypadku, w którym krąg odbiorców przywileju jest określony, kanoniści utrzymują, że w tej sytuacji należałoby uzyskać zgodę tytulariuszy³⁰.

W doktrynie podobną zasadę przyjęto w odniesieniu do przywilejów rzeczowych. Według kanonistów, w tym wypadku rezygnacja z przywileju musiałaby zostać podjęta przez tytulariuszy, którzy korzystaliby z udzielonych łask związanych z daną rzeczą³¹.

*

Z przeprowadzonych analiz wynika, iż ustawodawca kościelny, po spełnieniu pewnych warunków, dopuszcza zrzeczenie się przywileju zarówno przez osoby fizyczne, jak i przez osoby prawne. Dyspozycje skodyfikowane w kan. 80 § 1-3 KPK należy jednak traktować jako normy wyjątkowe. Z reguły bowiem osoba, której kompetentny autorytet udzielił łaski, powinna z niej korzystać, gdyż została ona jej udzielona dla jej dobra.

Dopuszczając możliwość zrzeczenia się przywileju, prawodawca w kan. 80 § 1-3 KPK określił pewne wymogi, które warunkują skuteczność prawną podjętych decyzji. Pierwszy z warunków wiąże się z faktem, iż rezygnacja z przywileju musi zostać przyjęta przez kompetentną władzę. Zdaniem kanonistów, wymóg ten jest warunkiem wymaganym do ważności aktu.

Kolejne założenie pozostaje w ścisłym związku z dwiema tak ważkimi kategoriami, jakimi są zasada dobra wspólnego oraz dobro innych osób. W tym kontekście należy zauważyć, iż pryncypium to nie zostało wyraźnie wyszczególnione w treści kan. 80 § 2 KPK. Wynika ono jednak pośrednio z dyspozycji zawartej w tej regulacji, umożliwiającej osobie fizycznej zrzeczenie się przywileju udzielonego wyłącznie na jej korzyść. Zasada ta została natomiast wyraźnie ujęta w brzmieniu kan. 80 § 3 KPK. W myśl doktryny wskazanie przez ustawodawcę na to pryncypium jest gwarantem harmonizacji dobra wspólnego Kościoła z potrzebami dostosowania poszczególnego przypadku do zbawienia jednostki.

Wreszcie należy dodać, iż figury zrzeczenia się przywileju nie należy utożsamiać z figurami jej podobnymi, takimi jak nieużywanie przywileju bądź

---

³⁰ S o c h a, *Allgemeine Normen*, ad 80, n. 10.

³¹ J i m è n e z U r r e s t i, *Comentario al can. 80*, s. 68.

też używanie przeciwne przywileju (kan. 82 KPK). Jest tak dlatego, gdyż tego typu działania nie spełniają warunków ujętych w kan. 80 § 1-3 KPK. Stąd też w doktrynie klasycznej określano je mianem zrzeczenia się w sensie niewłaściwym³².

BIBLIOGRAFIA

Źródła

Corpus Iuris Canonici, ed. E. Friedberg, E. Richter, Graz 1959.
Pontificia Commissio Codici Iuris Canonici Recognoscendo, Acta Commissionis, „Communicationes” 19 (1987), s. 44-45.

Literatura

- A y m a n s W., M ö r s d o r f K.: Kanonisches Recht, t. 1, Paderborn–München–Wien–Zürich: Ferdinand Schöningh Verlag 1991.
- B u r c z a k K., D ę b i ń s k i A., J o ń c a M.: Łacińskie sentencje i powiedzenia prawnicze, Warszawa: C. H. Beck 2007.
- D e P a o l i s V., D ’ A u r i a A.: Le norme generali di Diritto Canonico. Commento al Codice di Diritto Canonico, Roma: Urbaniana University Press 2008.
- G a r c í a M a r t í n J.: Le norme generali del Codex Iuris Canonici, Roma: EDIURCLA 1999.
- H o r t a E s p i n o z a J.: Una legge fatta a misura dell’uomo. Introduzione ai libri I e II del Codice di Diritto Canonico, Roma: Edizioni Antonianum 2007.
- J i m è n e z U r r e s t i T.: Comentario al can. 80, [w:] Código de Derecho Canónico. Edición bilingüe comentada, red. L. De Echeveria, Madrid: La Editorial Católica 1985, s. 67-68.
- K r u k o w s k i J.: Komentarz do kan. 80 KPK, [w:] J. K r u k o w s k i, R. S o b a ń s k i, Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego, t. 1, Poznań: Pallottinum 2003, s. 143-145.
- L o m b a r d í a P.: Commento al can. 76, [w:] Codice di Diritto Canonico e le leggi complementari, red. J. Arrieta, Roma: Colletti a San Paolo Editore 2007, s. 114-115.

---

³² Por. G. M i c h i e l s, *Normae generales juris canonici*, Lublin: Universitas Catholica 1929, s. 399.

- M i c h i e l s G.: Normae generales juris canonici, Lublin: Universitas Catholica 1929.
- P a w l u k T.: Prawo kanoniczne według Kodeksu Jana Pawła II, t. 1, Olsztyn: Warmińskie Wydawnictwo Diecezjalne 1985.
- S o c h a H.: Allgemeine Normen, [w:] Münsterischer Kommentar zum Codex Iuris Canonici, red. K. Lüdicke, t. 1, Essen: Ludgerus Verlag 1985, ad 80.
- U r r u t i a F.: De normis generalibus. Adnotationes in Codicem: Liber I, Romae: Pontificia Universitas Gregoriana 1983.

RENUNCIATION OF A PRIVILEGE (CAN. 80, §§ 1-3)

S u m m a r y

In this study the Author elaborates on Canon 80, §§ 1-3 of the Code of Canon Law, with regard to renunciation of a privilege. The analysis demonstrates that renunciation of a privilege should be treated as an exceptional case. As a rule, the person who was granted grace by a competent authority should use it as it was granted for his or her good.

The Author demonstrates that in order for this kind of act to be valid the decision of the person should be received by a competent authority. What is more, this intent may not contradict the principle of ecclesiastical common good and the good of others. In the Author's opinion, the adoption of this principle guarantees harmonization of Church's common good with the need for adjustments of particular cases so that individuals can be redeemed.

Translated by Tomasz Pałkowski

Słowa kluczowe: przywilej, zrzeczenie się.

Key words: privilege, renunciation.